

ความร่วมมือซัพพลายเชนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขัน
ด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา
Supply Chain Collaboration Influencing Tourism Competitiveness
in the Area of Korat Subdistrict, Sung Noen District,
Nakhon Ratchasima Province

ภคพร ผงทอง^{1,*} และ ชัยพิสิทธิ์ เตวส์ร้อย²

Pakaporn Phongthong^{1,*} and Chaipisit Tewsoiy²

Received	13 November 2023
Revised	18 December 2023
Accepted	24 December 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความร่วมมือซัพพลายเชนและความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว 2) ศึกษาความร่วมมือซัพพลายเชนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 348 ชุด ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบและการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย สถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือซัพพลายเชนและความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก และความร่วมมือซัพพลายเชนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ร้อยละ 70.5 ได้แก่ การสื่อสารร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความรู้ การแลกเปลี่ยนทรัพยากร และการตัดสินใจร่วมกัน แนวทางการพัฒนาให้มีความสำคัญกับการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาคีเครือข่ายและสมาชิกในชุมชนเพื่อร่วมวางแผน ติดตาม ประเมินผล และออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำเสนอจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น การเรียนรู้

¹ บธ.ด.การจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2566. อาจารย์สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

¹ D.B.A. Logistics and Supply Chain Management, Suan Sunandha Rajabhat University, 2023. Lecturer in Logistics and Supply Chain Management Faculty of Management Science Nakhon Ratchasima Rajabhat University.

* Corresponding author, email: pakaporn.p@nrru.ac.th

² บธ.ม. การจัดการโลจิสติกส์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554. อาจารย์สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี.

² MBA. Logistics Management, Ramkhamhaeng University, 2009. Lecturer in Logistics and Supply Chain Management Suphanburi Technical College.

วิถีชีวิตและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาสินค้าและบริการที่เกิดจากภูมิปัญญาที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวด้วยการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อสร้างรายได้และพึ่งพาตัวเอง พร้อมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้เกิดความยั่งยืน

คำสำคัญ: ความร่วมมือซัพพลายเชน, ความสามารถทางการแข่งขัน, การท่องเที่ยว

Abstract

This research was aimed to 1) study the supply chain collaboration and the competitiveness in tourism. 2) study the supply chain collaboration influencing the competitiveness in tourism in Korat Subdistrict, Sung Noen District, Nakhon Ratchasima Province. The tool was a questionnaire. The Systematic and the Simple sampling was performed for the data collection with the sample group of 348 people. Statistics for the data analysis were Percentage, Mean, Standard Deviation and Multiple Regression Analysis. The research results revealed that the opinion regarding the supply chain collaboration and the competitiveness in tourism was at a high level. In addition, the supply chain collaboration, influencing the tourism competitiveness at the level of 70.5 percent, was included with the communication collaboration, the knowledge exchange, the exchange of the resources and the collaboration in the decision making. The development guidelines emphasized the communication and the information exchange between the network partners and the community members. They must participate in planning, monitoring, evaluating and designing the tourism activities. The digital technology should be supported the communication and the dissemination of the information regarding the tourism activities. In addition, the training to provide knowledge about presenting the highlights of the local cultural tourist attractions, the creative learning about the way of life and the events related to the history in the community, the development of the local products and services from the unique local knowledge, should be performed to create the income and the self-reliance along with the sustainable conservation of the natural resources and the environment.

Keywords: Supply Chain Collaboration, Competitiveness, Tourism

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจไทย และยังเป็นแหล่งสร้างรายได้สำคัญให้แก่เศรษฐกิจของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทย 2.99 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 18 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และก่อให้เกิดการจ้างงาน 8.3 ล้านตำแหน่งในปี 2562 อีกทั้งยังมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยระหว่างปี 2558 – 2562 รายได้จากการท่องเที่ยวของไทยขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.3 ต่อปี อย่างไรก็ตาม การขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวดังกล่าวเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นหลัก กล่าวคือ จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยถึง 5.6 ต่อปี ในขณะที่นักท่องเที่ยวมีการใช้จ่ายต่อคนต่อ

วันที่ขยายตัวในอัตราที่ลดลง และมีระยะเวลาท่องเที่ยวต่อครั้งลดลง ทำให้การท่องเที่ยวของไทยในระยะหลังต้องเผชิญกับความท้าทายด้านความยั่งยืนจากการเติบโตในเชิงปริมาณมากกว่าคุณภาพ นอกจากนี้ หากพิจารณาในมิติของการกระจายรายได้ พบว่ารายได้จากการท่องเที่ยวร้อยละ 90 ยังกระจุกอยู่ในเมืองท่องเที่ยวหลัก ไม่สามารถกระจายไปสู่เมืองท่องเที่ยวรองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่อยู่ในเมืองหลักถึงประมาณร้อยละ 98 ของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ตุลาคม 2564)

แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) มีเป้าหมายสำคัญ คือ การยกระดับการท่องเที่ยวที่หลากหลายเชื่อมต่อภาคและภูมิภาค ด้วยการเสริมสร้างและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย พัฒนาสินค้าและบริการเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานสากล ด้วยการประชาสัมพันธ์ การพัฒนาระบบบริหารจัดการการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว พัฒนาสินค้าและบริการ ตลอดจนการพัฒนาการตลาดและประชาสัมพันธ์ โดยมีแผนงานหลัก คือ การส่งเสริมการพัฒนาแหล่งและบริการการท่องเที่ยวคุณภาพในพื้นที่เมืองรองที่มีศักยภาพและกระจายเส้นทางท่องเที่ยวให้หลากหลายอย่างทั่วถึง เพื่อกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ และดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพจากทั่วโลกให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชน สนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงเป็นกลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวตามศักยภาพของพื้นที่ 2) สนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการท่องเที่ยวในเมืองรอง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ส่งเสริมแนวคิดการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม สร้างองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างฐานให้ชุมชนมีความรักในท้องถิ่นและรักษาวัฒนธรรมของตนเอง ตลอดจนสร้างเครือข่ายและจัดหาเงินทุนเพื่อบ่มเพาะชุมชนให้ยกระดับเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมและสตาร์ทอัพ ซึ่งจะก่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา, 2565)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566-2570) ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงทุกรูปแบบ และพร้อมที่จะเติบโตอย่างยั่งยืน ประกอบกับการสร้างความเข้มแข็งจากภายในมุ่งส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ ตลอดจนการให้ความสำคัญกับการบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น และภาคประชาชน (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566) และการสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในชุมชนถือเป็นอีกรูปแบบการท่องเที่ยวหนึ่งที่เป็นกลไกสนับสนุนชุมชนในกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมหรือธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว อนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมรับประโยชน์จากกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมกับการกำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนแบบยั่งยืน ซึ่งเป็นผลดีต่อการนำไปสู่การจัดการทรัพยากรภายในชุมชนด้วยวิถีทางที่ตอบสนองความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในขณะเดียวกันก็คงไว้ซึ่งบูรณาภาพทางวัฒนธรรมที่จำเป็นให้คงอยู่ สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งของการสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในชุมชน คือ การสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น เพื่อให้การพัฒนายกระดับคุณภาพในการดำเนินงานและการบริการในสถานที่ท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น โดยมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า มีการบำรุงรักษาเพื่อจะได้มีทรัพยากรคงอยู่กับชุมชนอย่างยั่งยืน

ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางการท่องเที่ยวโคราชจีโอพาร์ค “เส้นทางอารยธรรมทวารวดีศรีjanaศะ” โดยมีโบราณสถานที่สำคัญ 3 แห่ง ได้แก่ ปราสาทเมืองแขก ปราสาทโนนกู่ และปราสาทเมืองเก่า ซึ่งเป็นศาสนสถานแบบศิลปะขอมที่มีขนาดใหญ่อีกหนึ่งแห่งหนึ่งของจังหวัดนครราชสีมา โดยในเดือนมีนาคมของทุกปีจะมีการจัดงาน “กินเขาคั่ว” ของดีเมืองสูงเนินขึ้นบริเวณปราสาทโนนกู่และปราสาทเมืองแขก เพื่อประชาสัมพันธ์ถึงประวัติศาสตร์การเป็นแหล่งวัฒนธรรมที่สำคัญของพื้นที่แถบนี้ในอดีต บำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมโบราณสถานอันเก่าแก่และประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นให้คงอยู่ และเพื่อส่งเสริมการค้าขายและประชาสัมพันธ์ผลิตผลทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางด้านอุตสาหกรรมที่มีชื่อเสียงในพื้นที่อำเภอสูงเนิน โดยจากการลงพื้นที่ประชุมแลกเปลี่ยนร่วมกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคราช กำนันผู้ใหญ่บ้าน พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ยังขาดการร่วมแรงร่วมใจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน เป็นผลทำให้สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ยังขาดผู้นำ ไม่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ทันสมัย ขาดการถ่ายทอดองค์ความรู้ และการตัดสินใจร่วมกันของประชาชนในการพัฒนาทั้งในด้านสถานที่ เส้นทางและบุคลากรในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งและรายได้ให้กับประชาชนในชุมชนและการทำนุบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่สืบต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยความร่วมมือด้านซัพพลายเชนเพื่อยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนตามแผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาด้านการส่งเสริมและการสร้างความร่วมมือของชุมชนเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้คงอยู่และสร้างมูลค่าเพิ่มได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความร่วมมือด้านซัพพลายเชนและขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความร่วมมือด้านซัพพลายเชนที่มีอิทธิพลต่อขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สามารถนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือเพื่อยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชน
2. หน่วยงานภาครัฐและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนด้านการท่องเที่ยวมีแนวทางในการวางแผนและจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนโดยชุมชนเป็นเจ้าของเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขัน
3. สามารถนำประยุต์ใช้ให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนตามแผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมาด้านการส่งเสริมและการสร้างความร่วมมือของชุมชนเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้คงอยู่และสร้างมูลค่าเพิ่มได้อย่างยั่งยืน

การทบทวนวรรณกรรม

1. ความร่วมมือด้านซัพพลายเชน

Cao & Zhang (2011) ได้ให้ความหมายของ ความร่วมมือด้านซัพพลายเชน หมายถึง กระบวนการที่หุ้นส่วนพันธมิตรที่มีส่วนได้ส่วนเสียทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อบรรลุเป้าหมายและผลประโยชน์ร่วมกันในระยะยาว และได้อธิบายว่า ความได้เปรียบในการทำงานร่วมกัน หมายถึง ผลประโยชน์เชิงกลยุทธ์ที่ได้รับมากกว่าคู่แข่งในตลาดผ่านการเป็นพันธมิตรในซัพพลายเชน ประกอบด้วย 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ประสิทธิภาพของกระบวนการ การให้ความยืดหยุ่น การรวมพลังทางธุรกิจ คุณภาพ และนวัตกรรม Banomyong (2018) ได้กำหนดตัวขับเคลื่อนความร่วมมือด้านซัพพลายเชน ได้แก่ ความไว้วางใจ ความมุ่งมั่น การตัดสินใจร่วมกัน การจัดตำแหน่งแรงจูงใจ และการแลกเปลี่ยนข้อมูล Baah et al. (2022) พบว่า การสร้างความร่วมมือซัพพลายเชนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีนัยสำคัญกับผลการดำเนินงานทั้งในด้านกำไร ลูกค้า สิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรขององค์กรและช่วยให้เกิดความเข้มแข็งและสร้างความไว้วางใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถนำข้อมูลมาพยากรณ์ความต้องการและการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ Mai, Nguyen & Nguyen (2022) ค้นพบว่า การสร้างความร่วมมือด้านซัพพลายเชนที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ธุรกิจท่องเที่ยวเติบโตและปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของตลาดได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าในยุคที่การแข่งขันเพิ่มมากขึ้น Ramayah et al. (2011) ยังพบอีกว่า ความร่วมมือด้านซัพพลายเชนในด้านการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการมอบประสบการณ์ที่ดีขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยว การปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน ส่งเสริมนวัตกรรม และสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติด้านการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

2. ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว

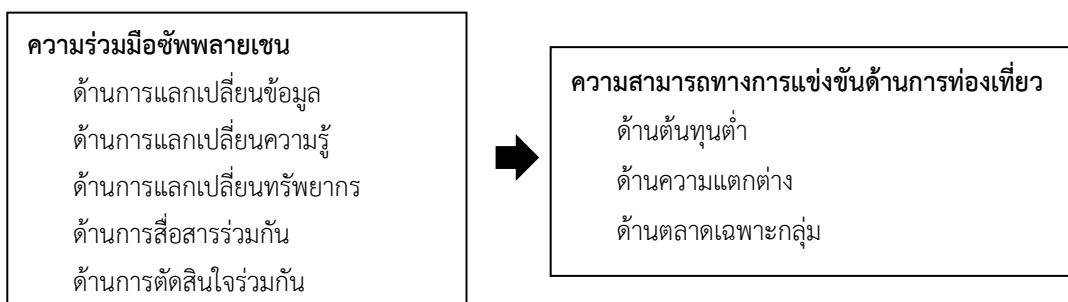
Porter (1980) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความได้เปรียบในการแข่งขัน หมายถึง การสร้างคุณค่าที่เหนือกว่าคู่แข่งให้ลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจ โดยอาศัยการออกแบบกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และต้องคำนึงถึงต้นทุนที่ต่ำ มุ่งเน้นผลิตสินค้าหรือบริการให้กับตลาดเฉพาะส่วนพร้อมทั้งต้องสร้างความแตกต่างของสินค้าหรือบริการที่เหนือกว่าคู่แข่งด้วยการตอบสนองที่รวดเร็ว Crouch & Ritchie (2012) กล่าวว่า ความสามารถทางการแข่งขันของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความสามารถของจุดหมายปลายทางในการดึงดูดและรักษานักท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้และมอบประสบการณ์ที่น่าจดจำและพึงพอใจด้านการท่องเที่ยวที่แตกต่างและไม่สามารถเลียนแบบได้ รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในชุมชนและสังคมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากแหล่งการท่องเที่ยว Nadalipour et al. (2019) พบว่า ความสามารถทางการแข่งขันขึ้นด้านภูมิทัศน์ทางธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมที่ดึงดูดความสนใจ สถานที่ทางประวัติศาสตร์สร้างโอกาสในการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งจะสามารถทำให้จุดหมายปลายทางแตกต่างออกไปได้ การเพิ่มความหลากหลายและการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้สามารถทำให้สถานที่ท่องเที่ยวมีขีดความสามารถทางการแข่งขันมากยิ่งขึ้น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภัทรศินี แสนสำแดง และ อัจฉรา ปันทรานวงศ์ (2565) พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวเชิงความร่วมมือเพื่อความยั่งยืน เกิดจากการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้ความร่วมมือ มีการแบ่งปันทรัพยากรร่วมกัน ชุมชนท้องถิ่นมีการสร้างอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยวโดยเชื่อมโยงกับที่อยู่อาศัยและธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฐานรินทร์ หาญเกียรติวงศ์ และ รุจิกาญจน์ สานนท์ (2564) พบว่า การพัฒนา

ศักยภาพเครือข่ายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชน ประกอบด้วย สิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว การเข้าถึงชุมชน สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความจำเป็นต่อนักท่องเที่ยว กิจกรรมที่มีให้ทำในชุมชน และบริการเสริมอื่น ๆ และปัจจัยแห่งความสำเร็จเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การสร้างการมีส่วนร่วมและพันธมิตรเครือข่ายทางสังคมของชุมชนอย่างบูรณาการเพื่อให้ชุมชนเป็นเจ้าของทรัพยากรและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเท่าเทียม สมหมาย ปานทอง และคณะ (2564) ได้นำเสนอแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยว ได้แก่ การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน อีกทั้งผู้นำชุมชนควรปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้กับคนรุ่นใหม่ สร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ การเป็นเจ้าบ้านที่ดี สร้างประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งสร้างความเข้าใจร่วมกันให้กับชุมชน การบูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐและประชาชน ตลอดจนภาครัฐควรประชาสัมพันธ์เชิงรุก และการสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีตราสัญลักษณ์ให้กับท้องถิ่น จตุรงค์ ศรีวงษ์วรรณ (2563) พบว่า ศักยภาพมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบขนส่งที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัด และได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ควรมีการทำการตลาดเชิงรุกมากขึ้น มีการจัดทำเรื่องราว การหาช่องทางการตลาดใหม่ ๆ มีการเปิดฐานลูกค้าใหม่ ๆ ควรมีการพัฒนาระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว การพัฒนาธุรกิจที่พักให้ได้มาตรฐานที่ดี พัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน และ พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย และ ส.ศิริชัย นาคอุดม, พรพรรณา เขียวน้อย และศิวพร ถาวรวงศา (2561) ได้เสนอแนวทางการยุทธศาสตร์การสร้างรายได้เปรียบเชิงการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า ยุทธศาสตร์การสร้างรายได้เปรียบเชิงการแข่งขันประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์การลดต้นทุนในการดำเนินงาน ประกอบด้วย กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายท่องเที่ยว และกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ 2) ยุทธศาสตร์การสร้างความแตกต่าง ประกอบด้วยกลยุทธ์ส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 3) ยุทธศาสตร์การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย กลยุทธ์การท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างอำเภอไทยและอันดามัน และกลยุทธ์พัฒนาการขนส่งเพื่อรองรับการท่องเที่ยว 4) ยุทธศาสตร์การสร้างความยั่งยืน ประกอบด้วย กลยุทธ์การร่วมกันพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน และกลยุทธ์พัฒนาจิตสำนึกในการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของนักท่องเที่ยว

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 2,631 คน (กรมการปกครอง. 2565) ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane. 1973) แบบทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน และกำหนดค่าระดับความเชื่อมั่น 95% จะมีความคลาดเคลื่อนน้อยกว่าหรือเท่ากับ +5% โดยมีรายละเอียดในการคำนวณดังนี้

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = กลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ของกลุ่มตัวอย่าง (เท่ากับ 0.05)

เมื่อแทนค่าสูตร จะได้ว่า

$$n = \frac{2,631}{1+2,631(0.05)^2}$$

$n = 347.21$ คน ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ = 348 คน

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ โดยแบ่งออกเป็น 8 หมู่บ้าน เพื่อเทียบสัดส่วนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ และในแต่ละหมู่บ้านใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ดังแสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน จำนวน 8 หมู่บ้าน

ลำดับ	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	หมู่ที่ 1 บ้านเมืองเก่า	499	66
2	หมู่ที่ 2 บ้านวังวน	298	39
3	หมู่ที่ 3 บ้านโสน	340	45
4	หมู่ที่ 4 บ้านนาตะโครก	380	50
5	หมู่ที่ 5 บ้านหัวบึง	258	34
6	หมู่ที่ 6 บ้านหัวนา	178	24
7	หมู่ที่ 7 บ้านกกกอก	186	25
8	หมู่ที่ 8 บ้านกุดหิน	492	65
รวม		2,631	348

ที่มา : กรมการปกครอง 2565.

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมี 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิดแบบให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นการถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือสหพลายเซน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

- 1) การแลกเปลี่ยนข้อมูล 2) การแลกเปลี่ยนความรู้ 3) การแลกเปลี่ยนทรัพยากร 4) การสื่อสารร่วมกัน และ 5) การตัดสินใจร่วมกัน ลักษณะคำถามเป็นปลายปิดแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านต้นทุนต่ำ 2) ด้านความแตกต่าง และ 3) ด้านตลาดเฉพาะกลุ่ม ลักษณะคำถามเป็นปลายปิดแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

3.1 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Validity) ของเครื่องมือโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency: IOC) โดยประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และมีค่า IOC ผลรวม คือ 0.975

3.2 การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือไปใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยปัจจัยความร่วมมือด้านสหพลายเซน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.954 และความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.973 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงสูง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 348 ชุด

4.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถสืบค้นและอ้างอิงได้ เช่น บทความ อินเทอร์เน็ต วารสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ เป็นต้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1 สถิติเชิงพรรณนา สำหรับด้านปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่และร้อยละ สำหรับความร่วมมือสหพลายเซนและความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติเชิงอนุมาน ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อทดสอบความร่วมมือสหพลายเซนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความร่วมมือสหพลายชนและความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ดังแสดงในตารางที่ 2 และ 3

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความร่วมมือสหพลายชน (n=348)

ความร่วมมือสหพลายชน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล	3.82	0.70	มาก
ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้	3.76	0.69	มาก
ด้านการแลกเปลี่ยนทรัพยากร	3.98	0.66	มาก
ด้านการสื่อสารร่วมกัน	3.71	0.70	มาก
ด้านการตัดสินใจร่วมกัน	3.57	0.79	มาก
รวม	3.77	0.62	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประชาชนในตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือสหพลายชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.62) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการแลกเปลี่ยนทรัพยากร ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.66) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.70) ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.69) ด้านการสื่อสารร่วมกัน ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.70) และด้านการตัดสินใจร่วมกัน ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (n=348)

ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านต้นทุนต่ำ	3.48	0.84	ปานกลาง
ด้านความแตกต่าง	3.57	0.72	มาก
ด้านตลาดเฉพาะกลุ่ม	3.71	0.64	มาก
รวม	3.59	0.64	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชาชนในตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.64) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านตลาดเฉพาะกลุ่ม ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ ด้านความแตกต่าง ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.72) และด้านต้นทุนต่ำ ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.84) ตามลำดับ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความร่วมมือสหพลายชนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อทดสอบความร่วมมือสหพลาเซนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

Independent Variable	b	SE _b	β	t	p-value
(Constant)	.289	.125		2.315	.021
ด้านการสื่อสารร่วมกัน	.162	.058	.177	2.795	.005
ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้	.259	.041	.279	6.318	.000
ด้านการแลกเปลี่ยนทรัพยากร	.288	.048	.297	5.990	.000
ด้านการตัดสินใจร่วมกัน	.162	.041	.201	3.928	.000

$R = 0.709$, $R^2 = 0.705$, $SE_{est} = 0.34565$, $F = 15.425$, Sig. of $F = 0.000$

จากตารางที่ 4 พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลและสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานความร่วมมือสหพลาเซนมีตัวแปรอิสระ 4 ตัว ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านการสื่อสารร่วมกัน 2) ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ 3) ด้านการแลกเปลี่ยนทรัพยากร และ 4) ด้านการตัดสินใจร่วมกัน ทั้งนี้สามารถอธิบายค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (Adjusted R Square) เท่ากับ ร้อยละ 70.5 หมายความว่า ความร่วมมือสหพลาเซนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ได้ร้อยละ 70.5 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 29.5 คือ ปัจจัยอื่นนอกเหนือจากที่ได้กล่าวมา โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ $y = .289 + .162$ ด้านการสื่อสารร่วมกัน $+ .259$ ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ $+ .288$ ด้านการแลกเปลี่ยนทรัพยากร และ $+ .162$ ด้านการตัดสินใจร่วมกัน

ค่า b ของปัจจัยด้านการสื่อสารร่วมกัน = .162 หมายความว่า หากปัจจัยด้านการสื่อสารร่วมกัน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ คาดได้ว่าความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว จะเพิ่มขึ้น .162 หน่วย

ค่า b ของปัจจัยด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ = .259 หมายความว่า หากปัจจัยด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ คาดได้ว่าความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว จะเพิ่มขึ้น .259 หน่วย

ค่า b ของปัจจัยด้านการแลกเปลี่ยนทรัพยากร = .288 หมายความว่า หากปัจจัยด้านการแลกเปลี่ยนทรัพยากร เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ คาดได้ว่าความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว จะเพิ่มขึ้น .288 หน่วย

ค่า b ของปัจจัยด้านการตัดสินใจร่วมกัน = .162 หมายความว่า หากปัจจัยด้านการตัดสินใจร่วมกัน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ คาดได้ว่าความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว จะเพิ่มขึ้น .162 หน่วย

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ความร่วมมือสหพลาเซนและความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนให้ความสำคัญในการแลกเปลี่ยนทรัพยากร

การแลกเปลี่ยนข้อมูล การแลกเปลี่ยนความรู้ การสื่อสารร่วมกัน และการตัดสินใจร่วมกันในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยให้ความสำคัญกับตลาดเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยว การสร้างความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์และบริการที่มีต้นทุนต่ำ และสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ความร่วมมือซัพพลายเชนส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวซึ่งมีความแม่นยำในการทำนายได้สูงถึงร้อยละ 70.5 แสดงว่าสามารถนำไปพยากรณ์ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวได้ โดยให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนทรัพยากร ข้อมูล ความรู้ การสื่อสาร และการตัดสินใจร่วมกันในการค้นหาปัญหาและพัฒนาความร่วมมือในการทำงานร่วมกันแบบมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในชุมชนให้คงอยู่ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้มีคุณภาพและสร้างมาตรฐานคุณภาพบริการที่แตกต่าง จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย สนับสนุนการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยในกระบวนการสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาได้สะดวกและรวดเร็ว ผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำเสนอจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนที่แตกต่างจากที่อื่น พัฒนาสินค้าและบริการที่เกิดจากภูมิปัญญาและวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวด้วยการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดความคุ้มค่าและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มได้ เช่น ผู้สูงอายุ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ที่สอดคล้องกับธรรมชาติได้อย่างสร้างสรรค์และสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรของตัวเองเพื่อสร้างรายได้และพึ่งพาตัวเองได้อย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาความร่วมมือซัพพลายเชนที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ตำบลโคราช อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา นั้น โดยประชาชนต้องมีการแลกเปลี่ยนทรัพยากร ข้อมูล ความรู้ การสื่อสาร และการตัดสินใจร่วมกันในการค้นหาปัญหาและพัฒนาความร่วมมือในการทำงานร่วมกันแบบมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในชุมชนให้คงอยู่ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนให้มีคุณภาพและสร้างมาตรฐานคุณภาพบริการที่แตกต่าง จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย สนับสนุนการใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยในกระบวนการสื่อสารและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาได้สะดวกและรวดเร็ว ผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำเสนอจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนที่แตกต่างจากที่อื่น พัฒนาสินค้าและบริการที่เกิดจากภูมิปัญญาและวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวด้วยการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดความคุ้มค่าและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มที่สนใจในด้านศิลปวัฒนธรรม การเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ที่สอดคล้องกับธรรมชาติได้อย่างสร้างสรรค์และสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรของตัวเองเพื่อสร้างรายได้และพึ่งพาตัวเองได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ Mai, Nguyen & Nguyen. (2022) พบว่า ในยุคที่การแข่งขันสูง การปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงของตลาดและความต้องการของลูกค้าต้องอาศัยการสร้างความร่วมมือด้านซัพพลายเชนที่ดี จึงจะทำให้ธุรกิจท่องเที่ยวเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ Ramayah et al. (2011) ค้นพบอีกว่า แนวทางสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนมาจากความร่วมมือด้านซัพพลายเชน โดยเฉพาะการมอบประสบการณ์ที่ดีขึ้นให้แก่ นักท่องเที่ยว ตลอดจนการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน การส่งเสริมวัฒนธรรม และสร้างการมีส่วนร่วมของ

คนในชุมชน โดย Nadalipour et al. (2019) กล่าวเสริมว่า เอกลักษณะของภูมิทัศน์ทางธรรมชาติ ตลอดจนมรดกทางวัฒนธรรม สถานที่ทางประวัติศาสตร์ที่ดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยว รวมถึงการเป็นสถานที่ที่น่าพักผ่อนหย่อนใจ ล้วนทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยผู้นำชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการนำเสนอจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างจากที่อื่น มีการพัฒนาสินค้าที่มีเอกลักษณ์ของชุมชนและท้องถิ่น สมหมาย ปานทอง และคณะ (2564) ยังพบอีกว่า แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวด้วยการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้กับคนรุ่นใหม่ สร้างความตระหนักในการอนุรักษ์ การเป็นเจ้าบ้านที่ดี บูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกฝ่าย เน้นด้านประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการสร้างตราสัญลักษณ์ให้กับท้องถิ่นเพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว Crouch & Ritchie (2012) กล่าวเสริมว่า การพัฒนาความสามารถทางการแข่งขันของแหล่งท่องเที่ยวด้วยการดึงดูดและรักษานักท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้และมอบประสบการณ์ที่น่าจดจำและพึงพอใจด้านการท่องเที่ยวที่แตกต่างและไม่สามารถเลียนแบบได้ จะส่งผลดีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของชุมชนและสังคม ด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีต้นทุนต่ำเพื่อให้สามารถสร้างรายได้และพึ่งพาตัวเองได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีส่วนในการประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูล ค้นหาปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในชุมชนให้คงอยู่ พัฒนาคุณภาพบริการการท่องเที่ยว ร่วมวางแผนโครงการและจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

1.2 มีการพัฒนาสินค้าชุมชนและบริการที่เกิดจากภูมิปัญญาและวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ตามแนวทางสิ่งขี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ด้วยการผลิตสินค้าจากวัตถุดิบในพื้นที่ที่มีต้นทุนต่ำ

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนและเยาวชนในชุมชนเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเชิดชูศิลปวัฒนธรรมให้คงอยู่สืบต่อไป อีกทั้งยังสามารถให้คำแนะนำและตอบข้อซักถามจากนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง

1.4 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้นำชุมชนกับประชาชนในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณแหล่งท่องเที่ยวและบริเวณใกล้เคียงให้สะอาด ระเบียบเรียบร้อย ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้จากกิจกรรมการนำเที่ยว การขายอาหารและสินค้าชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการประเมินคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดการด้านการให้ความรู้และพัฒนาคุณภาพบริการด้านโลจิสติกส์การท่องเที่ยว การผลิตสินค้าที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว และการจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคเพื่อความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

รายการอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2565). สถิติจำนวนประชากร พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา อำเภอสูงเนิน ตำบลโคราช ข้อมูล เดือน ธันวาคม 2565. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/displayData>. [1 พฤศจิกายน 2566].
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา. (2565). แผนพัฒนาจังหวัด นครราชสีมา ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) ฉบับทบทวน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www2.nakhonratchasima.go.th/files/com_ebook_strategy/202212_e443e012614a039.pdf. [1 พฤศจิกายน 2566].
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). แผนพัฒนาการท่องเที่ยว แห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://secretary.mots.go.th/category/60>. [1 พฤศจิกายน 2566].
- จตุรงค์ ศรีวรชวรรษ. (กรกฎาคม – ธันวาคม 2563). “แนวทางในการพัฒนาเพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยว เชิงธรรมชาติอย่างยั่งยืน ในจังหวัดอุบลราชธานี.” วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม. 7(2) : 455-472.
- ฐานรินทร์ ชาญเกียรติวงศ์ และ รุจิภาญจน์ สานนท์. (มกราคม – เมษายน 2564). “การพัฒนาศักยภาพเครือข่าย ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนแห่งหนึ่งใน ตำบลห้วยแก้ว อำเภอแม่เมาะ จังหวัด เชียงใหม่.” วารสารวิชาการสังคมศาสตร์เครือข่ายวิจัยประชาชน. 3(1) : 1-14.
- ภัทร์สินี แสนสำแดง และ อัจฉรา ปันทรานุวงศ์. (มกราคม 2565). “การจัดการการท่องเที่ยวเชิงความร่วมมือ เพื่อความยั่งยืนของชุมชนปลาบ่า จังหวัดเลย.” วารสารมนุษยวิทยาเชิงพุทธ. 7(1) : 384-400.
- สมหมาย ปานทอง และคณะ. (กรกฎาคม – ธันวาคม 2564). “แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยว อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.” วารสารปรัชญาปริทรรศน์. 26(2) : 1-11.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.nesdc.go.th/download/document/Yearend/2021/plan13.pdf>. [1 พฤศจิกายน 2566].
- ส.ศิริชัย นาคอุดม, พรณนภา เขียวน้อย และศิวพร ถาวรวงศา. (กรกฎาคม – ธันวาคม 2561). “ยุทธศาสตร์การ สร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา กรณีสึกษา: การขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร.” วารสารวิชาการ ท่องเที่ยวไทยนานาชาติ. 14(2) : 48-61.
- Baah, C., Acquah, I. S. K., & Ofori, D. (January 2022). “Exploring the influence of supply chain collaboration on supply chain visibility, stakeholder trust, environmental and financial performances: a partial least square approach.” Benchmarking: An International Journal. 29(1) : 172-193.
- Banomyong, R. (2018). Collaboration in supply chain management: A resilience perspective. International Transport Forum Discussion Paper. Paris : OECD Publishing

- Cao, M., & Zhang, Q. (March 2011). "Supply chain collaboration: Impact on collaborative advantage and firm performance." **Journal of operations management**. 29(3) : 163-180.
- Crouch, G. I., & Ritchie, J. R. (2012). **Competitiveness and tourism**. Cheltenham : Edward Elgar Publishing.
- Mai, V. N., Nguyen, Q. N., & Nguyen, D. H. L (2022). "The Relationship between Cooperation, Supply Chain Performance and Tour Operator Performance: A Case Study of Tourism Supply Chain in Vietnam." **Geo Journal of Tourism and Geosites**. 44(4) : 1246-1252.
- Nadalipour, Z., Imani Khoshkhoo, M. H., & Eftekhari, A. R. (July 2019). "An integrated model of destination sustainable competitiveness." **Competitiveness Review**. 29(4) : 314-335.
- Porter, M. E. (1980). **Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors**. New York : Free Press.
- Ramayah, T., Lee, J. W. C., & In, J. B. C. (December 2011). "Network collaboration and performance in the tourism sector." **Service Business**. 5(4) : 411-428.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd ed). New York : Harper and Row Publications.